

Op weg naar een Nederlands-Vietnamese deltacommissie

“In oktober sloten we een akkoord met twee Vietnamese ministeries - MoNRE (natuurlijke hulpbronnen en milieu, inclusief klimaatadaptatie) en MARD (landbouw en rurale ontwikkeling, inclusief waterbeheer). Het feit dat deze ministeries dat voor het eerst samen doen, geeft al aan dat ze de deltaproblemen daadwerkelijk willen aanpakken en beseffen dat het noodzakelijk is ook op bestuurlijk terrein stappen te zetten. De ambitie om juist met Nederland samen te werken is enorm en groeit nog steeds”, zegt Martijn van de Groep, deltacoördinator Vietnam bij het DG Water van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. “De Vietnamese regering wil samen met de Nederlandse overheid werken aan een deltaplan voor de Mekong, analoog aan de wijze waarop dat in Nederland onder leiding van Cees Veerman is gebeurd.”

V.l.n.r. (op de voorgrond) Raimond Hafkenscheid, prof. dr. Le Quang Minh (vice president National University) prof. dr. Nguyen Quang Kim (rector Hanoi Water Resources University).

Cees Veerman is volgens Martijn van de Groep en Raimond Hafkenscheid, programmadirecteur van het Co-operative Program on Water & Climate (CPWC), bereid samen met Nederlandse deskundigen de begeleiding op zich te nemen van een Vietnamese deltacommissie voor de 13 provincies in de Mekongdelta. Ook wil Veerman, die in september 2008 het tweede Nederlandse deltaplan presenteerde, leiding geven aan een werkbijeenkomst die is bedoeld om de hoofdlijnen voor het proces dat moet leiden tot een soortgelijk plan voor de Mekongdelta, uit te werken.

De bijeenkomst is een eerste aanzet. Daaraan nemen, naast Nederlandse overheidsvertegenwoordigers, onderministers van MARD en MoNRE en de vice-premier deel die zich met de sociaal-economische ontwikkeling van Zuid-Vietnam bezighoudt. Komende maand brengt een hoge politieke missie onder leiding van deze Vietnamese vice-premier een bezoek aan Nederland om de mogelijkheden voor langdurige samenwerking verder te verkennen. De Vietnamezen verwachten daarna een traject te kunnen ingaan dat uiteindelijk leidt tot een bijeenkomst op hoog niveau in september, waar de voornaamste spelers uit het veld

opnieuw bijeenkomen om aanbevelingen te formuleren. Uiteindelijk moet het Vietnamese kabinet op basis daarvan een besluit nemen over het deltaplan voor de Mekong.

“Wij willen dat niet allemaal betalen”, verklaart Van de Groep. “Landen waarmee Vietnam van oudsher een relatie heeft - zoals Australië en Japan - geven nog steeds vooral donorgebonden hulp. Dat gaat om grote bedragen, die echter wel moeten resulteren in opdrachten voor de thuismarkt. We zien Vietnam niet als ontwikkelings-, maar als transitie land. Dat betekent dat het zelf steeds meer voor de financiering van de in gang gezette ontwikkelingen moet zorgen. In de praktijk valt op dat Vietnam nadrukkelijk kiest voor samenwerking met Nederland op strategisch niveau, ook al weten ze dat ze het bij ons niet voor niets krijgen.”

Maatwerk

Klimaatadaptatie en de noodzaak bescherming te creëren tegen de stijgende zeespiegel zijn onderwerpen waarmee vrijwel alle Vietnamezen zich intensief bezighouden. Hafkenscheid: “Kranten publiceren dagelijks artikelen over het klimaat, minstens zoveel als in Nederland. Vietnam is door het IPCC al in een vroeg

stadium aangewezen als één van de klimaat-hotspots in de wereld en staat enorm in de belangstelling van internationale partijen, donoren, non-gouvernementele organisaties en kennisinstututen, die in Vietnam en in het bijzonder de Mekongdelta willen opereren. Het land voelt zich daardoor op overheids- en institutioneel niveau overdonderd, wat een aanvullende reden is steun te zoeken bij Nederland.”

Het besef dat integrale aanpak van de problemen op het gebied van water en ruimtelijke ordening nodig is, is volop aanwezig. Hafkenscheid: “Die erkenning is makkelijk, maar het doorvoeren in een gouvernementele omgeving is moeilijk. Daarom wil men precies weten wat er in Nederland gebeurt. De Vietnamezen hebben de bestuurskracht om noodzakelijke maatregelen te ontwikkelen en implementeren. Als ze daar wat besluiten, gebeurt het ook. Dat is een goede basis.” Van de Groep verwacht dat dit traject een kleine twee jaar kan duren. “De Nederlandse deltacommissie, die uitsluitend bestond uit deskundigen die de lokale situatie goed kennen, heeft een jaar nodig gehad om het delta-advies uit te werken. In de praktijk moet blijken of dat ook voor Vietnam geldt. De deltacommissie voor de Mekong kan worden gesteund met Nederlandse ervaring en oplossingsrichtingen, maar die zijn niet één op één te gebruiken. Er is maatwerk nodig.”

“Het is de wens van Vietnam dat de Vietnamese commissie dit voorjaar aan de slag gaat. Voorlopig richten we ons daarbij vanuit het programma Water Mondiaal, dat het fundament vormt van de langjarige relatie die we opbouwen met Vietnam, op de Mekongdelta en de belangrijke economische zone rond Ho Chi Minh Stad. De gedachte daarbij is dat er ook een leereffect voor Vietnam zelf moet inzitten. Veel van de geplande aanpassingen in de Mekongdelta moeten ze zelf op een gegeven moment toepassen in andere delen van Vietnam.” Hafkenscheid: “Vietnam heeft regionale ambities met kennis van waterbeheer, maar wat uitvoering betreft hebben ze in eigen land de handen vol aan hun strategisch nationaal plan voor waterbeheer en klimaatadaptatie. De Mekongrivier stroomt door vijf landen - China, Myanmar (het voormalige

prachtig stuk marketing en als het in Vietnam lukt is deze aanpak, binnen Water Mondiaal of daarbuiten, in de toekomst gemakkelijker ook elders toe te passen. Dat past mooi in de nieuwe ambitie van de Nederlandse watersector zoals deze door het NWP wordt ontwikkeld."

"Om het in Vietnam goed te kunnen doen, is voldoende kennis nodig. Daarom moeten we de relaties tussen kennisinstellingen verder vormgeven, zodat er genoeg capaciteit is om het deltaplan uit te voeren en later mogelijk zelfs op te schalen tot heel Vietnam. De volgende stap is implementatie." Hafkenscheid constateert dat met name in zuidelijk Vietnam, waar het de lokale ambitie is de Mekongdelta en Ho Chi Minh Stad als internationaal centrum te laten fungeren, behoefte is aan meer en beter opgeleide mensen op het gebied van waterbeheer. "In samenwerking met Vietnam proberen we een instuut voor waterbeheer en klimaatadaptatie van de grond te krijgen waarin instellingen uit beide landen samenwerken."

Martijn van de Groep heeft de door toenmalig staatssecretaris Tineke Huizinga in oktober 2009 geleide missie naar Vietnam gecoördineerd, die heeft geresulteerd in het ondertekenen van het Memorandum van Overeenstemming. Raimond Hafkenscheid: "Het CPWC tekende voor de organisatie, ook van de verkennende missie in augustus 2009 en het tot ontwikkeling brengen van dit strategische project. DG Water zag dat we als neutrale organisatie in alle vrijheid konden meewerken aan het ontwikkelen van een visie, die precies paste bij de belangstelling en de vraag vanuit Vietnam. Het was een mooie samenloop van omstandigheden dat ze juist op het gebied van water en klimaatadaptatie wilden samenwerken. Als hun interesse op een ander vlak had gelegen, zou onze rol veel kleiner zijn geweest." "Het mooie is dat we allemaal de ambitie hebben iets buitengewoons neer te zetten, want we willen een voorbeeld zijn binnen het totale programma van Water Mondiaal. We zijn blij dat het programma Partners voor Water het voor CPWC mogelijk maakt deze rol op zich te nemen."

Andere landen

"Het gaat om maatwerk per land. In Mozambique, waar we nog aan het begin staan, heeft de samenwerking nog een ontwikkelingskarakter. Dat geldt ook voor Bangladesh, waar de ambassadeur heeft gevraagd of we willen komen kijken of het Vietnammodel daar toepasbaar is. Eind april gaan we naar Dhaka om dat te bespreken. Ook hierbij is het CPWC betrokken. Het ministerie van LNV gaat een belangrijke rol spelen in de Egyptische delta. Indonesië is te vergelijken met Vietnam, maar daar hebben we in verband met de gevolgen van de tsunami vooral gekozen voor een projectmatige aanpak. We willen dit jaar gebruiken om binnen 'Partners voor Water' te kijken of mondiaal een bepaalde uniformiteit in aanpak is te bereiken. Doordat de beginsituatie van elk land verschilt, heeft dat tijd nodig. Het leuke daarvan is dat we van elkaar kunnen leren", besluit Van de Groep.

Birma), Thailand, Laos en Cambodja - om uiteindelijk uit te monden in de Vietnamese delta. Ik kan me voorstellen dat de minister van MoNRE de lessen die de Vietnamezen leren op het gebied van bestuur en integratie zullen inbrengen tijdens de bijeenkomsten van de Mekong-riviercommissie, die zich bezighoudt met de problemen in het totale stroomgebied. Vergelijk het een beetje met de opzet van de Kaderrichtlijn Water in Europa."

Economische relatie

Ligt het voor de hand dat Nederland straks ook bij de uitvoering van een Mekong-deltaplan betrokken is? Van de Groep: "Het streven is dat ook de watersector op termijn een volwaardige economische relatie kan opbouwen met het transitieland Vietnam. Idealiter leidt de implementatie van het deltaprogramma tot concrete mogelijkheden en opdrachten voor de Nederlandse waterindustrie. Dan heb ik het niet alleen over adviesbureaus, die nu al goed zijn vertegenwoordigd in Vietnam, maar over de hele delta- en watertechnologiesector. Er bestaan

buiten de overheid om al allerlei samenwerkingsverbanden op het terrein van kennisuitwisseling, maar voor de toekomst hebben we een soort bundeling voor ogen. We proberen Nederlandse kennisinstellingen als conglomeraat te koppelen aan Vietnamese instellingen."

Volgens de CPWC-directeur is de voorgestelde delta-aanpak, waarbij het gaat om directe uitwisseling van kennis en ervaring van overheid tot overheid, een bestuurlijke uitdaging. "Het is zo'n beetje het maximum dat te bereiken valt. We kunnen bovendien laten zien dat een in Nederland geformuleerd waterbeheersysteem niet alleen in Nederland werkt, maar als basis ook in het buitenland toepasbaar is. We streven naar een Mekong-deltaplan met zowel een langetermijnvisie, zeg tot 2100, als een implementatie-agenda tot 2025. Daar aan te mogen meewerken is strategisch van groot belang voor het faciliteren van betrokkenheid van onze eigen sector. Wanneer Nederland zich in de toekomst kan profileren met *The Delta approach as also applied in Vietnam* is dat een

Akkoord Nederland-Vietnam

Vietnam en Nederland gaan de komende tien tot 20 jaar samenwerken om beter waterbeheer te realiseren in de Mekongdelta. Toenmalig staatssecretaris Tineke Huizinga (Verkeer en Waterstaat) en haar Vietnamese collega's Hoc en Lai hebben vorig jaar oktober in Hanoi hiervoor een Memorandum van Overeenstemming getekend. Vietnam wil de Nederlandse kennis en ervaring op het gebied van waterbeheer gebruiken om de Mekongdelta duurzaam in te richten en te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering. Voor een succesvolle samenwerking zet Nederland niet alleen in op uitwisseling van kennis en ervaring van overheid tot overheid. Zeker zo belangrijk is het realiseren van praktische samenwerking tussen universiteiten en andere kennisinstellingen en de inzet van de kennis en ervaring van Nederlandse bedrijven in de watersector. De samenwerking tussen Nederland en Vietnam past in de strategie zoals die neergelegd is in het Nationaal Waterplan. Nederland wil in het kader van de nieuwe aanpak internationaal samenwerken met vijf delta's. Naast Vietnam zet Nederland ook met Bangladesh, Egypte, Indonesië en Mozambique in op uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van waterbeheer en klimaatadaptatie.